

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Π. 81/1970*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευτ. 1969 / Φεβ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Μαυρομματιῶν*
(παλαιότερον ὄνομα: *Μαυρομματῶν* Ἐπαρχίας... *Καρδίτσας*
Νομοῦ... *Καρδίτσας*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... *Θεός*
..... *Συμης*..... ἐπάγγελμα... *Διδάχτωρ*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Μαυρομματῶν - Καρδίτσας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *40*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... *Ἡλίας*... *Ἰωάν. Βαζανώφης*
.....

ἡλικία... *70*..... γραμματικαὶ γνώσεις... *δ. δημοτικῆς*
..... τόπος καταγωγῆς... *Μαυρο-*
ματῶν - Καρδίτσας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Διὰ χοινομαζοῦς, βοσκῶν, βοσκῶν*
..... *Διὰ βοσκῶν ποιμνίων*.....

Ἐπὶ τῇ περιοχῇ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Οὐτε χωρίζονται, οὐτε ἐνηλλάσσοντο*

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.

..... *Εἰς χοινομαζοῦς (ταξιδευτοὺς) ὀνόματι*
Ν. Ζυγέρη

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Τὸ 1918 ἐπὶ τὴν ἀγροτικὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς
καὶ τῶν τέκνων τοῦ πατρὸς, καὶ ταῦτα διανε-
μονται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἐν ἑξέσει*

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *ἀσχολοῦνται ἀσχρο-
νως... μὲ... τὴν... γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν*
- 2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *μαζὶ*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς τὰ μικ-
ροτά μὲχρι τοῦ 1918 εἰργάζοντο ἄτομα.*

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασα-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Εἰργάζοντο μὲν καὶ οἱ ἡμερομισθιοὶ

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ; *ἡμισθίον ἢ χρήμα*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἡμισθί-
ον καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἄνδρες καὶ γυναί-
κες μὲ ἡμερομισθίον τοῦ 1918... 2, 5 δραχ.*

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ βοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ἀπὸ ἐκρηθιμο-
ποιῶν τοῦ δαῖτος ἢ δούλων*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀγέυρεις ἐργασίας ; ... *ἐξ τοῦ χωρίου ἢ καὶ ἐξ
ὑπεδινὰ μέρη μακρὰν τοῦ χωρίου*

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ἐποχικῶς καὶ*

*ἐργάζονται καὶ νομίσαντες σκόνην
σφρίον κάρων*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Με ζωϊκὴν κόπρον, με φυτικὴν
καὶ δι' ὀργώματος

- 2) Πότε ἐγένε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . . .

1938

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . . .

Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ 1910

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; . . .

Τὸ χρεοκοποῦμαι ἐν ἀρχῇ
εἶναι μονόφτερον δι' ὅλα τὰ κτήματα
καὶ ἐγένετο ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτοῦ ἐν τῷ ἔμμερῳ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . .

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)

1950

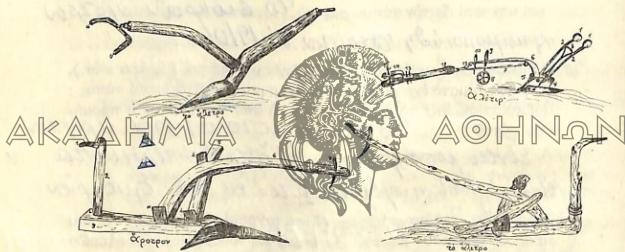
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ

1965

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Τό 1965
 5) Μηχανή ἀλώνισμου .. Τό 1910 .. περίπου

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τό ξύλινον ἄροτρον
 ἐχρησιμοποίησε. ὡς. τὰ εἰδικὰ ἄροτρα
 καὶ κατασκευάσθη. ὡς. εἰδικῶν
 ἡγεμιῶν. καὶ κωβίων

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ἀρότρου

1. ... ἐξ ὅς κ' ἐν τῷ σχεδιαστικῷ (ὡς ἄροτρον) ...
 2. ... εἰσποιημένη εἰς τὴν ...
 3. ... 8. ... 13. ...
 4. ... 9. ... 14. ...
 5. ... 10. ... 15. ...

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..... Τὸ ὕνι ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ ὅλα
..... τα' εἶδη τῶν ἀροτρίων.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ;

ΔΕΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

..... ὅλα ταῦτα ἐκτελέσθησαν διὰ κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν τοῦ ἀρότρου ἢ διὰ σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *καὶ... βόες, καὶ... ἵπποι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ἢ ζῶα ἢ ἓν; *Ἐχρησιμοποιοῦνται καὶ δύο ζῶα καὶ ἓν*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Μάλιστα*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῖλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

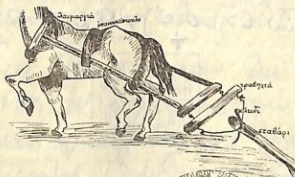
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ σιδηρὸς κρίκος ὀνομάζεται λοῦρα καὶ εἶναι κατασκευασμένον ἐκ δέρματος*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *—*
Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.... *αὐτὴν τὴν...*

..... *ἐπὶ τῷ εἰκονημένῳ εἰκονῇ*

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετὸς. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

..... *Παλαιότερον ὥργωνε ὁ ἄνθρωπος ἰδιοκτήτης*
τοῦ ἀγροῦ ἐξαιτίας τῶν κατὰ τὴν γυναῖκα

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

..... *τὴν τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν*
καὶ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν βοδιῶν

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον... *Κατὰ*
τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεσθαι καὶ εἰς τὸ σιδη-
ρεῖον ἄροτρον

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

..... *τὰ τῶν κατευθύνει ὁ γεωργὸς μετὰ*
τοῦ σχοινίου τὸ ὅποιο τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ
εἰς τὰ κέρατα (κατευθύνει καὶ ἐπὶ βοδιῶν)
τὸ κατὰ τὸν γεωργὸν καὶ τὸν βοδιῶν

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερο καὶ σήμερον... τὸ χωράφι
ὀρχυίνεται με' ἀνοιχμέναις αὐλακας.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

... καὶ τὸ σχεδιάγραμμα α'.....
+

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμπες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; ... Ἡ σπορὰ τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο
καὶ γίνεται αὐτοῦ μετὰ τῆς σπορᾶς
... βωορῆς.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με' αὐλακιάν ; ... Ἡ σπορὰ
... ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακῶν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; ... εἰς τὸ χωρίον μετὰ δένδρεα
συνήθεια καὶ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου μετὰ
... δένδρεα.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕψος : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Παλαιότεροι καὶ σήμερον... ἐν τῷ
ὀργώματι ὑπῆρχε ἡ διάνοιξις αὐλάκων μετὰ
τὸ ὕψος καθεύων.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν
γίνονται ἐν ὀργώματι πρὶν καὶ ἀραιοθεῖν.
ὁ ἀραιοθεῖται χρειάζεται τρεῖς ὀργώματα. Τὸ ἴσον
ῥιζῶν τῶν πρώτων, τὸ διβόλισμα τῶν Μαζιῶν, τὸ γύρισμα
τῶν ἄλλων. ὁ ἀραιοθεῖται ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν
ἐν τῇ γῆτι καὶ ἀραιοθεῖται
τὸ χωρὶς καὶ μετὰ τὴν ἀραιοθεῖται ὁμοίως

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐν τῷ ἔτει

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἀπὸ τῶν ἐνὶ πρὶν καὶ ἀραιοθεῖται

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ἐργαλεῖο χρησιμοποιοῦμεν κατὰ τὴν σπορὰν
εἰς τὴν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ... *Μ.Ε. ... ἐγγειγο-*

*... εἰδῇ... σιδηρᾷ... ράβδον... ἢ ὁποῖα...
... ἐγγει... τοποθετηθῇ... εἰς τὸ ἐν ἄκρον...
... τοῦ βουκέντρου*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἱσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. *Ν.Ο.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Έργα διὰ τὸ ἐκσάκκυνον ἢ ἐκσάκκυνον τοῦ ἀγροῦ
ἐστὶν... ὁ παλιός, ἡ τσάπα, τὸ δινάκι, ἡ
ἐκσάκκυνος

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τὸν ζυγόν... οὐδεὶς βοηθεῖ μετὰ τὸ
ὄργωμα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Τὸ ἄδυνατον (ἢ καλὸν) χωράφια ἐστὶν
ροτό... ὀσπρία... ἡ εὐσπρία ἐστὶν ἐπὶ τῷ
ζευγαὶ μετὰ πλοῦτον... ἐξ' ὧ πρὸς ὄργωμα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ ὑπερβύματα
καὶ μετὰ μαζιεύονται διὰ τὴν
σπέρμα... ὀσπρία... τὸν ζυγόν (τριφύλλι)

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιεῖς (βραχιεῖς) καὶ ἄλλως.

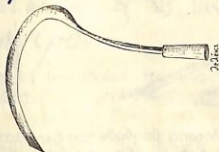
Σήμερον, ἡ εὐσπρία... τὸν ζευγόν
ἐστὶν... ἐξ' αὐτῶν... διὰ τὸ ὄργωμα

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.),
 τὰ θυμωμένα, ἐθερίζοντο παρὰ
 ὁδὸν μετὰ τὸ ὀδοντωτὸ
 δρεπάνι.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε, τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Τὰ... α... κρημνίσματα... ἐθερίζοντο κρημνίσματα...
 ποταμῶν... εἰς... τὴν... ἐν...
 ἐκ... τοῦ... δρεπανοῦ... ὀδοντωτοῦ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Τὰ τριφύλλα καὶ τὰ χόρτα θερίζονται μετὰ κόσας

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ λεπίς...
 τῆς... κόσας... εἶναι... ὁμαλή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (Σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;...
 ὁ... σκελετός... ἐξ...
 ἡ χειρολαβή... ἐξ... ξύλου

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

τα δράγματα ονομάζονται
δεματια

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ προϊόν ;
θερίζουν ἄνδρες
καὶ γυναῖκες. Δὲν ὑπάρχουν ἐπαγ-
χηματίαι θερισταί. ἔρχομετο δὲ
ὡς ἄλλοι τῶν

2) Πῶς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παρασῆσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).
ἡμεῖβοντο με ἡμερομίσθιον καὶ κατ'
αὐτοκοπήν μετὰ ἢ ἀνευ φαγητοῦ. Τὸ
ἡμερομίσθιον εὐνομαζέτο ἀπὸ 80
400 δρηκ. καὶ ὀφείματα δὲ 120 150 δρ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;
Οὐδεὶς ἐφερε τι εἰς χεῖρας ὡς πρὸς
φυλάξιν, οὐδὲ καὶ εἰς τὴν μέ-
σην τοῦ σώματος

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; ..Ο.Χ.Ι.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγαδοῦσαν.

.. διαφορα .. εὔδημα .. τοιοῦτα Τρα-
.. γούδια : ..

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ φάσαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς, ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ..Μετα .. τὸ ἑσπέρας .. τὸν ἀνέμωτον

.. εἰ τιν. μαχλίων σταχυν. ὡς ἔχουν
.. σταυρον. .. τὸν ὑπερὸν κρεμμὶν. εἰ
.. τὸ εἰκονοστάσι. ἢ .. εἰ τιν. εἴσοδον
.. τῆς σπύης τιν. ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..Τὸ δεμάτιασμα
.. γίνεται συνεχῶς ἀπὸ ἑκὼν ἑσπέρα
.. μετὰ τὸν θερισμὸν ἢ τὸς οὐρανιματῶν
.. ὡρᾶς .. ὡς ἔχουν τιν. ἀνέμων ..

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιμα ἐνέλε θυμὸν
ἐν τῇ ἰδίᾳ στολῇ. Ὅταν
οἷμα ὁ γίτο ἦτο μικρὸς ἐχρησι-
μοποιῶντο θάνατος ἢ βλάβη,
πάντα ἀδελφεῖ ἐχρησιμοποι-
οῦτο ἐργασία.

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής... Η καλλιέργεια της πατάτας ξεκινά από το 1890 περίπου... Η βιοσπορά γίνεται τμήμα κοίτης.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὰ σχέδια αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . . *Η... ἐξαγωγή των γεωμήτων
γίνεται συνήδως με σκαπάνια ἢ ἀρο-
... τριον... δε... δια... ἀρότρον...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Έσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σάνον, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἡ διατροφή τῶν ζώων ἐκινηθίξετο σαφαιότερον δια ξηρὰν χόρτων. Ταῦτα ἐκπείροτο τὸ Φθινόπωρον, εὐκόπαντο τὴν ἀνοιξιν, ἐξυμραίνοντο καὶ ἐξυχαράσσοντο ἐκ τῆς ἀναδεδιυμένης καὶ χρησιμολογημένης τοῦ χειμῶνα.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σάνος καὶ μετ' ὅσον ἐργαλείον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). . . . *Οὐ. Σάνοι ἐξερίζετο τὴν ἀνοιξιν μετὰ κόσσαν*
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τό... χωρίον... ἐξηρσένετο ἐξ
τον ἡμιον καὶ ἐδένετο δεμάτια..

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συνεκεντρώνοντο ἐξ ὠριμέτων μέσων...
ἐξωθεν τοῦ χωρίου τοῦ οἰκησίου...
τον καὶ ὠριμένον καὶ σταριάχυναν

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Τα δεμάτια

τοιοῦτε αὐτῶν γίνονται μετὰ βιάς καὶ ἐπὶ
ταῖς μέσων, τοῦ ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ τοῦ χε.
χρῆται δύναμις

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Εἰς τὸν τόπον μαζ. ἀπὸ ἡμετέρας ἀνέκαθεν
ὠριμένον τόπον ἀπὸ ἡμετέρας ἀνέκαθεν
τριαικῶν τὰ «... σταριάχυναν»

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ... το ἄνω... μαρτυροῦνται

ἐξωθεν τοῦ χωρίου εἰς ἄλλαν
«... σταριάχυναν»

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Τὸ ἀλώνι εἰς πολλὰς οἰκογενείας, τὸ ἀλώνισμα ἐγίνετο
μέ. τῇ βεβραὴν καὶ ἐξ. χρονίων διαστήμα 5-7
ἡμερῶν εἰς αὐτὴν οἰκογένειαν.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

*Τὸ ἀλώνισμα
ἀρχεται αὖθις ἀρχαίς Ἰουρίων ἐν. ἀρχαίς Ἀγλαίης.*

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μέ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μέ δάπεδον
ἐστρωμένον μέ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Εἰς τὸ χωρίον μα. ἐκρημοποιεῖτο...

...χωματάλωνα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μέ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

*Ο. καθαρισμοῦ καὶ χωματάλωνα ἐγ-
γίνετο διὰ ἡ. αὐτῆς τῆς ἡχόν. ἀνεπιτηχθέντων
χωρίων μα. ἐπαλειψίς τοῦ δαπέδου
διὰ πηλοῦ.*

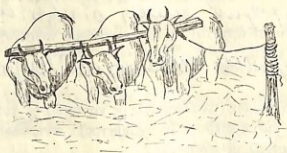
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*Η. προετοι-
μασία τοῦ ἀλωνιοῦ δὲν ἐγίνετο ὀρι-
σμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἡ τοιοῦτο δέχον. ἐρίετο μὲ τὴν αἰσάν των
δεματιῶν. ἀριστερῶν. ἀφ' τοῦ ἀριστεροῦ.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

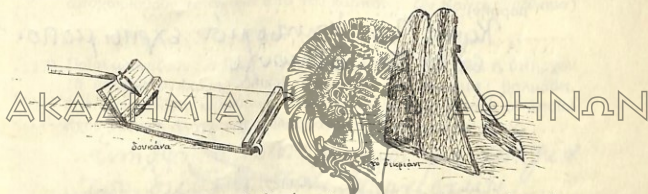
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ἐλάτινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος ἀπὸ τῆς
στρούλουρας, δαυκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον των τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρε», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων ἐρίετο διὰ χρη-
σὴν ποιήσεως βοῶν ἢ ἵππων. Ἀρχικῶς τὸ α-
λώνισμα ἐρίετο διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν
ζῶων, ἀρχικῶς. ἐχρησίσθη δὲ καὶ.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Εἰς τὸν α' τόπον
 τῶν ἀγωνιστῶν πῶς περιγράφεται ἐπισημαίνεται. Εἰς β'
 ραὶ... δια... σχοι... ἰα... εἰς τὸ δια... δασυα... ἴσον
 τὸ πῶς... ἑρπύων... ἡ... δασυα... καὶ... τὸν
 ἐν... αὐτῶν... ἐκφραζόμενον... ἀνδρῶν...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφεραμένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ...

... ἡμερον δὲν ὑπάρχει... ὡτε... παλαι-
 ... μοι... εἶται... ἀγωνιστῶν... μέθων
 ... θυρόμενον... διὰ τῶν πῶν... παλαι-
 ... ὅτερον ὑπῆρχε... καὶ... ἀποστα-
 ... τῆς... ὡς... εἰδὶ... ἰχνογραφῶν.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ο ἄλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 10^{ης} περίπου
ὡρ ὡς τῆς ἡμέρας καὶ τελευτᾷ ἀπὸ τὸ
ἑβδόμενον

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Κατὰ τὴν ἀλωνισμὸν ἐχρησιμαποιοῦται
ἐν τῷ δουκράνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δουκράνι ἢ διχάλι

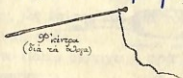
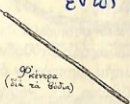
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλῳνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ...

μαχίβτα

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Διὰ τὰ βοδια ἦτο ἡ βουκέντρα μῆκος
2 μέτρων περίπου διὰ τὸν ἵππον ἦτο
τὸ μακροτέρω μῆκος 1 μ. 80 cm καὶ
1 μέτρο σέρμα γίνον.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύν εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης, κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν ; ... Η εργασία... των... δούλων...
 ... εντός στρώματος... σταχύν... εντός των... δούλων...
 ... εντός... δούλων... και... εντός... δούλων...
 ... εντός... δούλων... περίπου ή μέρα 2-3 ημέρια

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν διά νά αποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπό τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλώνισμὸν

... ἐντός... ὁ ἴδιος γεωργός με' τὰ ζῶα
 ... των... δούλων... και... δούλων...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Τὰ ἐναλωμένα τὰ στάχυα μετὰ τὸν ἀλώνισμὸν
 ἀλλήλων... ὑπὸ τὸν χεῖρ... καὶ... ἐναλωμένα τὰ στάχυα

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Τὸ κοπάνισμα ἐργαλεῖον ἐξήλθε... κόπανος
 ἡ... ξύλινος... μῆκος... πᾶχος... 10 πρὶ
 πρὸν σχήματος 23... ἀπὸ τὸν ἐναλωμένον
 (κόπανον σφοδρῶς)

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;

Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;

(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων, κλπ.)

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο
εἰς τὴν αὐλήν. Χρῆσις κοπάνου ἐγένετο
διὰ τῆς φακῆς, ρεβιθίας, κικυλίου, κλπ.
βοτανολογία, διὰ μικρὰν ωσοότητα.

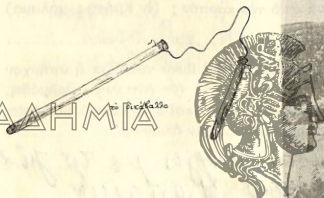
κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ καλῶτερα
μικρὸν ὄρεον δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ὑπὸ
τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ
μικρὰς ωσοότητας δημητριακῶν,
διὰ μεγάλων ποσότητων δημητριακῶν...

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ σταχυεὶς διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπάνίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
 μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους,
 παραθέτοντες σχεδιαγράφηματ' ἢ φωτογραφίας) *Τὸ κοπάνι-
 σμα ἐγένετο εἰς τὰς ἐδάσους, ἐμπορη-
 γοῦται 5-6 φράσεις πρὸς ἀλλήλους καὶ ὅτι
 ἔχοντες τὸν χωρισμὸν μόνον τοῦ
 καρποῦ, ὅπου ἐγένετο διὰ τοῦ κοπάνι-
 σματός.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
 ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
 συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

*Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων ἐτραγουδοῦντο
 διάφορα τραγούδια, κατὰ τὸ κοπάνισμα
 δὲν ἔχοντο δίστιχα.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
 Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
 ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα' (ἐν
 Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται
 τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα' πῶς λέγεται τοῦτο' (εἰς Κρήτην :
 θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)
 καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*Οἱ ἐτοιμοὶ σῶρες λίκνουν ἐκ τῶν χειρῶν, σωρεῖνται
 ἐν βωρῶν. Τὰ λειχόμενα κίχματα
 μὲ τὸ δικριάνι καὶ τὸ δικιργιάνι
 τὸ λειχόμενον κίχμα.*

Ὁ σχηματιζόμενος σῶρος ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. . . .

... *Ο... σχήματι-
φόρμητο. αὐτὸς εἶχε σχῆμα εὐαίμωνος.
... ἤνωθεν καὶ εἰς τὸ μέσον τὸν τοῦτο-
... ἔπειτα... ἐπὶ πέλαιον, ἐμφεῖον
... εὐτυχὸς καὶ σωφροσύνης.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο. . . .)

... *Τὸ ἀνέμισμα γίνεται καὶ μετὰ
... φτυάρι καὶ μετὰ τὸ θρινάκι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶν (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

... *Λιχνῶ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες οὐκ
... οὐκ εἰδικοί· λιχνιστὴς.*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

... *Τὸ χονδρὸν τεμάχιο τῶν σταχύων λίχονται
... κοτυλαρίδια· ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ καρποῦ
... αὐτὸ τοῦ κοτυλαρίδιου γίνεται μετὰ
... δερμὸν καὶ εἰδικὸν εργαλεῖον· δαΐλεον
... ^{σχυρίωμα} δὲν πᾶσα*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τοῦ δευτέρου, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (*Εν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

...,, *Ὁ αἰσθητικὸς τοῦ καρποῦ ἀνιχνεύει τὰ
 ἄχυρα γίνονται μετ' εἰδικὰ ὄργανα τὰ
 δερμόνια*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

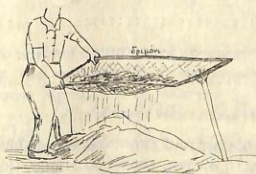
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο πάλαιο δερμόνιο

κάδος ἢ ἀνιχνύων

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογράφησατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

... Ο. αὐτοχωριζοῦν τῶν σταχυῶν διὰ τῶν
... μεταμεινόντων χονδρῶν δερμάτων τῶν
... σταχυῶν γίνετα διὰ τοῦ μεταμεινόντος
... δερμάτου

- 7) "Όταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

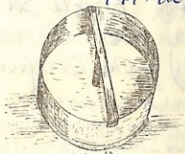
Ο καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν μετὰ
... τοῦ σταυροῦ καὶ χονδρῶν δερμάτων
... αὐτῶν ὅπως, μεταμεινόντων
... διὰ τοῦ νεοῦ καὶ τὸν φάρον μετὰ
... χονδρῶν καὶ ὑγίων

- 8) "Α λ λ α ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνα ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνα ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Εἰς τὸ δοχεῖον παρεβλήθη ἀμέσως ἡ δὲ
καὶ ὑπομονὴ τοῦ θεματιῶτος. Τὸ με-
τρημα ἐρίετο μετ' ὅπου βεβή (ἐμπροσθεν)
χωρητικότητι 10 ὀκάδων

μεσοκοίτη

κουτέλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, ναι

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, ναι

γ) τὸ γυφτιάτικο, ναι

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ., οὐκ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

1) ὅ... τενεκές... χωρητικότητι 12 ὀκάδων

2) τὸ κουβέρ... 10... γ...

3) τὸ... 20... γ... (ἴσον 20 κουβέρ)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ... ὁ καρπὸς ἀποθηκεύετο ...

ἐν τῇ... οἰκίᾳ... τοῦ γεωργοῦ... ἐξ ἀμφοτέρων
... βαμνίσαν... βαμνίσαν... γ... γ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κενσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἄχυρον αὐτοθήμεν
ἐπὶ εἰς τὴν αὐτοθήμεν (ἀχυρὸν αὐτὸν)*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγένετο ἐν τῷ
μαζιγγῶν μαριστῷ ἐν τῷ
μοβιλικῶν τῆς (ἱερμαρ) μετὰ τὸ ἀλώνισμα*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ